

پژوهشگاه قوه قضائیه
پژوهشکده حقوق خصوصی
گروه آیین دادرسی مدنی

پیش نویس قانون نحوه اجرای حکومت های مالی

پیشنهادی پژوهشگاه قوه قضائیه
به همراه مقدمه توجیهی و توضیح مواد و بصره های پیشنهادی

عنوان قراردادی :	ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور :	پیش‌نویس قانون نحوه اجرای محکومینهای مالی؛ پیشنهادی پژوهشگاه قوه قضائیه به همراه مقدمه توجیهی و توضیح مواد و تبصره‌های پیشنهادی؛ آن‌هیہ کننده پژوهشگاه قوه قضائیه، پژوهشکده حقوق خصوصی، گروه آیین دادرسی مدنی.
موضوع :	تهران: قوه قضائیه، مرکز مطبوعات و انتشارات، ۱۳۹۳.
موضوع :	۵۰ ص.
کتاب :	978-964-2836-50-5
موضوع :	قیما
عنوان دیگر :	عنوان دیگر: گزارش پژوهشی پیش‌نویس قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی.
عنوان دیگر :	گزارش پژوهشی پیش‌نویس قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی.
موضوع :	امور مالی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع :	جرایم اقتصادی -- ایران
شناسه افزوده :	پژوهشگاه قوه قضائیه، پژوهشکده حقوق خصوصی، گروه آیین دادرسی مدنی
شناسه افزوده :	ایران. قوه قضائیه، مرکز مطبوعات و انتشارات
رده بندی کنگره :	KMH۱۳۹۳۲۵۲۵/پ۹
رده بندی دیویی :	۵۵۰.۳۴/۳۴۳
شماره کتابشناسی :	۳۴۸۶۴۱۱
ملی :	

تیراژ: ۱۰۰۰
قیمت: ۱۲۰۰۰ ریال
نوبت چاپ: اول

مهم‌ترین خصیصه‌ی «قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی» پیش‌بینی حبس محکومان مالی» به عنوان ضمانت اجرای محکومیت‌های مالی است. این ضمانت اجرا، از یک سو، حربه‌ی کارا و برنده در دست محکومه و از دیگر سو، دای سنگین بر پای محکوم‌علیه می‌باشد و طبیعی است که برای یک خوش‌حود برای دیگری ناخوشایند باشد. از نقطه نظر عمومی نیز، دارای فواید و مضایق است. از یک سو، ضمانت اجرایی قدرتمند برای اجرای محکومیت‌های مالی است و از دیگر سو، باعث افزایش جمعیت زندانیان شده و همه‌ی اوقاتی که در بام مجازات حبس برای زندانی، بستگان وی، جامعه و دستگاه‌های عدلی، گفته می‌شود، به دنبال خواهد داشت.

به علت وجود همین مصالح و مفاسد است که موازنه بین مخالفان و موافقان «حبس محکومان مالی» کشمکشی در گرفتار این کشاکش، نظرهای متضادی بیرون آمده است که رد پای هر کدام «در پهنه قانون-گذاری کشورمان نیز می‌توان یافت. البته، آنچه مسلم است اینست که موافق «حبس محکومان معسر» نیست؛ اما در همین جا نیز نزاع دیگری دربارهِ نحوه‌ی احراز و اثبات اعسار در می‌گیرد. چه کسی معسر است؟ اعسار چگونه اثبات می‌شود؟ اصل اعسار است یا ملائمت؟ از لحاظ شکلی، رسیدگی به اعسار چگونه باید باشد؟

در این مقدمه توجیهی، سعی می شود نخست، سرگذشت «حبس و اعسار محکومان مالی» در سیر تحولات قانونی مربوط، از آغاز تا کنون، بررسی شود تا نقاط قوت و ضعف هر یک یادآوری شود؛ به گونه ای که بتواند در تغییرات احتمالی پیش رو مورد استفاده و توجه قرار گیرد. آنگاه، نقطه نظرات معتبر فقهی به عنوان شالوده ی قوانین موضوعه و منبع مورد مراجعه مواد شکوت، ابهام و اجمال این قوانین، کنکاش و بررسی شود. سپس، از آنجا که در این قضایای کنونی، با عطف توجه به پیشینه قانونی و فقهی مربوط، سبب سلب و دانسته شود که آیا توانسته است با تکیه بر این پشتوانه ها مورد راسخ و سستی برهاند و با استفاده از تجربیات علمی و عملی دیگر در طول زمان اجرا، به تکامل و رشدیافتگی لازم برسد و یا نیازمند به روز رسانی و اصلاح می باشد؟ و دست آخر، با در نظر گرفتن مجموعه ی نقاط قوت و ضعف این ضمانت اجرا و نیز دیگر ضمانت اجرای محکومیت های مالی، نتایج پیشنهاد های اصلاحی ارائه می شود.

نخست- سیر تحولات قانونی مربوط به موضوع اعسار تا کنون

موضوع حبس محکومان مالی از آغاز تشکیل محاسن پس از مشروطه و قانون گذاری نوین در ایران، در قوانین پیش بینی شده است. در اینجا سیر تحولات قانونی مربوط، به ترتیب تاریخ تصویب از آغاز سیر مورد بررسی قرار می گیرد: